

①

Norges Fiskarlag

og Fiskarlagets Servicekontor as

Vår saksbehandler: Erling Holmset jr, tlf. 73 54 58 67

Telefaks

Vår dato
18122006

Vår referanse
200600357/2-90

Arbeids-	departementet
200606034 - 36	
Deres dato 18122006	Deres referanse 53112 9/107
Avd. INN/PBE	Saksbeh. LIG
U.off.	

Til
Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Høringsbrev - forslag til endringer i utledningsforskriften - gjennomføring av EUs grenseforordning

Det vises til høringsbrev av 06.11.2006 om ovennevnte. Arbeidsutvalget behandlet saken under møte den 18. desember, og fattet følgende vedtak:

1. Innledning

Norges Fiskarlag viser til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår endringer i forskrift av 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingforskriften). Endringsforslagene har sammenheng med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 om innføring av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grenser (Schengen-grenseregler), heretter forkortet grenseforordningen, i norsk rett. Stortinget har samtykket til godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket og har vedtatt nødvendig lovendring, jf. St.prp. nr. 59 (2005–2006) og Ot.prp. nr. 73 (2005–2006). Departementet viser til at hittil har EU/Schengens regler om grensekontroll hovedsakelig fulgt bestemmelsene i Schengenkonvensjonen med tilhørende vedtak og avgjørelser. Den nye grenseforordningen er i følge departementet i all hovedsak en kodifisering og videreutvikling av gjeldende Schengen-regelverk. Grenseforordningen trådte i kraft 13. oktober 2006.

2. Generelt

Norges Fiskarlag viser til at næringen og myndighetene i 1998/1999, i forkant av innføring av gjeldende Schengen-regelverk, hadde en grundig prosess både for å ivareta dette regelverket og fiskerinæringens interesser. I den forbindelse ble det utarbeidet en rapport fra utvalg oppnevnt av Justisdepartementet med mandat å vurdere antall – og lokalisering av – godkjente grenseovergangssteder etter en norsk Schengen tilslutning (Avgitt 15. mars 1999). I nevnte rapport ble det presisert bl.a. at:

- Det kontrollnivået man etablerer må stå i rimelig forhold til den trussel man til enhver tid anser å foreligge når det gjelder illegal innvandring og grensoverskridende, organisert kriminalitet.
- Utvalget mener det likevel ikke er behov for en omfattende meldeplikt for norske fiskefartøyer. Dette vurdert ut fra det store antall anløp av norske fartøyer sett opp mot politiets muligheter for å motta og behandle disse. En anbefaler derfor at en i det videre arbeid nøye vurderer hvilke fartøykategorier som kan unntas fra meldeplikten, og om norske og Schengen registrerte fartøyer som hyppig anløper norsk havn uten å ha vært innom tredjelands havn, helt eller delvis kan fritas for meldeplikt etter utlendingenloven. (jf. rapporten side 7 og 8).

Adresse
Pirsenteret
7462 Trondheim

E-postadresse
fiskarlaget@fiskarlaget.no

Telefon
73 54 58 50

Telefaks
73 54 58 90

Organisasjonenn:
Norges Fiskarlag
938 500 290
Fiskarlagets Servicekontor as
984 152 094

Telefaks

Vår dato
18122006

Vår referanse
200600357/2-90

2 av 4

- Utvalget la vekt på at dersom grensekontrolltiltakene ikke skal virke negativt inn på næringsvirksomheten forutsetter det løsninger som må praktiseres med fleksibilitet og dynamikk.

Når det gjelder spørsmål om Schengens-avtalens konsekvenser for fiskerinæringen vil Fiskarlaget forøvrig vise til den forutsetning som Stortinget la til grunn ved inngåelsen av Schengen-avtalen, jf bl.a. til Innst. S.nr 147 (1998-1999), der et bredt flertall i Stortingets utenrikskomite bl.a. uttalte:

"Det er en klar forutsetning fra norsk side at det ved anvendelse av personkontrollreglene ikke legges hindringer i veien for utøvelse av vanlig næringsaktivitet."

Norges Fiskarlag vil forøvrig understreke at det er stor betydning at lovgiver vektlegger at lover og forskrifter har tilstrekkelig legitimitet. Manglende legitimitet vil bidra til å svekke akterenes rettsforståelse. I den forbindelse vil en vise til at fiskerne allerede har særdeles mange lover og forskrifter å forholde seg til i tilknytning fiskeriativiteten, i tillegg til det generelle regelverket knyttet til å være næringsdrivende.

3. Plikten til å gi forhåndsmelding for fører av luftfartøy og skip utlendingsforskriften § 152 - fiskefartøy

Utlendingsforskriften § 152 har forskjellige bestemmelser som regulerer plikten for fører av luftfartøy eller skip til å sende liste over mannskap og passasjerer til politiet i forkant av en grensepassering. Brudd på meldeplikt kan sanksjoneres etter den generelle straffehjemmelen i utlendingsloven § 47 første ledd, jf § 45 første ledd bokstavene b og c. Bestemmelsen rammer blant annet forsettlig og uaktsomt brudd på utlendingsloven eller forskrift gitt i medhold av loven og strafferammen er "bøter eller med fengsel inntil seks måneder".

Skip/fiskefartøy

Etter gjeldende rett er hovedregelen at fører av skip som skal passere grensen på vei til norsk havn må gi politiet fortegnelse over reisende, herunder eventuelle blindpassasjerer, og mannskap. Plikten inntreder således bare hvis fartøyet krysser Norges sjøgrense. Slik fortegnelse skal om mulig gis 24 timer før ankomst til indre farvann. "Indre farvann" er i henhold til lov av 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone § 3 definert som alt farvann som ligger innenfor grunnlinjen.

Når det gjelder meldeplikt på vei fra norsk havn skal fører av skip, som skal passere grensen på vei fra norsk havn, gi melding om tidspunkt for avgang og tilsvarende fortegnelse over reisende mv som når man skal passere grensen på vei til norsk havn.

Det vises til at fiskefartøy i dag er unntatt ovennevnte meldeplikt. I følge Arbeids- og inkluderingsdepartementet går unntakene bl.a. for fiskefartøy i gjeldende forskrift lenger enn unntakene i Schengen-konvensjonen og grenseforordningen. Departementet uttaler at den internasjonale utviklingen de siste syv årene gjør det vanskelig for Norge som Schengen-medlem å opprettholde særregler i forhold til grensekontrollen til sjøs. Departementet foreslår derfor at unntakene i § 152 fjerde ledd bringes i overensstemmelse med Schengen-regelverket.

Fjerde ledd bokstav g gjør unntak fra meldeplikten for "norske fiskefartøyer". I forhold til fartøyene inneholder ikke grenseforordningen krav til nasjonalitet. Bestemmelsen foreslås endret for å samsvare med grenseforordningen, slik at det heretter gjøres unntak for "kystfiskefartøyer". Departementet viser videre til at definisjonen av "kystfiske" i grenseforordningen ikke samsvarer med norsk forståelse av begrepet "kystfiske". I grenseforordningen er "kystfiske" definert som "fiske som drives med fartøyer som daglig eller innen 36 timer vender tilbake til en havn på en medlemsstats territorium uten å anløpe en havn i et tredjeland", jf. artikkel 2 nr. 18.

Telefaks

Vår dato
18122006

Vår referanse
200600357/2-90

3 av 4

Norges Fiskerilag er overrasket og forundret over at departementet, ved vurderingen knyttet til spørsmål om unntak fra meldeplikten, ikke går inn i fiskerinæringens situasjon i forhold til spørsmål knyttet til illegal innvandring og grenseoverskridende, organisert kriminalitet, men bare viser til "den internasjonale utviklingen". Norges Fiskerilag mener det er flere saklige argumenter for at regelverket bør utformes ulikt når trusselbilde knytter til illegal innvandring og grenseoverskridende, organisert kriminalitet, er ulikt. Høringsbrevet synliggjør ikke hvorfor behovet for meldeplikten bør være lik for fiskefartøy som fisker utenfor kysten av Norge og for fartøy som fisker i Middelhavet.

Norges Fiskerilag vil derfor kreve at dagens unntak for meldeplikten for fiskefartøy videreføres innenfor den nye grenseforordningen.

Gjennomføring av meldeplikt

Departementet viser til at det er en forutsetning for meldeplikt at territorialgrensen er krysset og at man er "på vei til havn". Det betyr at et fiskefartøy som drar ut fra havn, men ikke krysser territorialgrensen ikke vil være pålagt meldeplikt, uansett hvor lenge det har vært ute. Videre er det et vilkår for meldeplikt at fartøyet har vært ute i over 36 timer før det igjen anløper havn. Det innebærer videre at meldeplikt for et fiskefartøy som krysser grensen en rekke ganger i løpet av fisket, først inntreffer når det er "på vei til havn" etter at fisket er avsluttet.

Departementet uttaler videre at en er opptatt av at forhold til hvordan meldeplikten skal gjennomføres i praksis, skal skje på en hensiktsmessig måte uten at det pålegger fartøyene unødig merarbeid. I den forbindelse blir det vist til høringsbrevet av 1. november 1999 om hvordan dette kan gjennomføres:

"Hovedformålet med meldeplikten er at grensekontrollmyndigheten til enhver tid skal vite hvilke fartøy som passerer og hvem som er om bord. Det kan tenkes flere mulige måter å anse listeplikten oppfylt. En måte kan for eksempel være ved at mannskapslister oversendes politiet ved begynnelsen av en sesong, ved hvert årsskifte eller liknende, og at det samtidig gis beskjed om hvilke mannskap som etter planen skal være om bord til enhver tid. Når fartøyet passerer grensen på vei til eller fra havn gis politiet beskjed om dette. Samtidig presiseres det hvilken liste som gjelder, evt. avvik fra denne meldes."

Norges Fiskerilag viser til at ovennevnte utvalg rapport anslo antall landinger fra fiskefartøy til mer enn 210.000 i 1998. Dersom en tar hensyn til at en skal begrense meldeplikten til fartøy som har vært ute i over 36 timer, er det åpenbart at opphevelsen av unntaket for meldeplikten vil føre til et betydelig antall meldinger, kanskje over 100.000 meldinger. Omfanget burde vært kartlagt i forbindelse med høringsprosessen, både med hensyn til belastningen for fiskeflåten og politiets muligheter for å motta og behandle disse. I lys av dette er det nødvendig å begrense innholdet i hver enkelt melding. Fiskerilaget vil foreslå at en ved begynnelsen av året innsender mannskapslister, og at disse gjennom året suppleres ved oppdateringer. Fiskerilaget mener at dersom meldeplikten for fiskefartøy innføres, må myndighetene i større grad samordne de ulike meldeplikter som fiskeflåten i dag er underlagt. Dette arbeidet må gis prioritet, og det forutsettes at næringen involveres i dette arbeidet.

Norges Fiskerilag mener at meldeplikten må være praktisk håndterbar, både mht. format og teknologi/medium meldingen skal kommuniseres gjennom. Departementet viser til at det i praksis forekommer at fiskefartøyene bestemmer seg på et sent tidspunkt for hvilken havn de skal lande fisken i, og at i slike tilfeller bør meldingen sendes så snart det blir klart hvilket anløpsted man bestemmer seg for å gå til. Norges Fiskerilag vil sterkt understreke at dersom næringen fortsatt skal kunne utøve en normal aktivitet, er det nødvendig å ha åpning for at melding skal kunne sendes "senest ved anløp havn".

12/19/2006 09:22 4' +47 22242712
19. DES. 2006 9:33 NORGES FISKARLAG

NR. 018 S. 4/4

①

TelefaksVår dato
18122006Vår referanse
200600357/2-90

4 av 4

4. Grensepassering – utlendingsforskriftens § 85

Det fremgår av utlendingsforskriften § 85 første ledd at grensepassering som hovedregel skal skje over godkjente grenseovergangssteder. I forbindelse med Schengen-implementeringen i 2001 ble det godkjent 84 slike grenseovergangssteder med ca. 300 underordnede anløpssteder.

Departementet uttaler at i praksis vil fiskefartøyene ofte lande fisk ved mottak som ligger på godkjent grenseovergangssted eller anløpssted. Det er imidlertid en mulighet for at mottak som ligger utenfor disse anløpsstedene vil bli valgt bort, dersom anløp kun kan skje over godkjente grenseovergangssteder. Dette kan delvis avhjelpes ved å godkjenne ytterligere grenseovergangssteder. Departementet mener videre at en utvidelse av antall godkjente grenseovergangs-/anløpssteder ikke vil fange opp alle aspekter i fiskefartøyenes bevegelsesmønster. Selv om flere slike steder godkjennes, vil fartøyene likevel kunne ha behov for å gå til mottak andre steder, for eksempel hvis nye mottak etableres, eller de vil ønske å gå direkte hjem etter fiske. Av denne grunn foreslår departementet at det gjøres unntak fra plikten til å krysse over godkjente grenseovergangssteder for fiskere og fangstmenn, og unntaket foreslås knyttet til fartøy med ervervstillatelse etter lov om rett til å delta i fiske og fangst (deltagerloven) av 26. mars 1999 nr. 15 § 4.

Norges Fiskarlag støtter departementets forslag, og viser til at dersom fiskeflåten ikke omfattes av et slikt unntak, vil det være i strid med Stortingets forutsetning om at det ved anvendelse av personkontrollreglene ikke legges hindringer i veien for utøvelse av vanlig næringsaktivitet.

5. Avslutning

Norges Fiskarlag mener at den meldeplikt som Arbeids- og inkluderingsdepartementet legger opp til for å oppfylle grenseforordningen, ikke står i rimelig forhold til den trussel man i dag har med hensyn til illegal innvandring og grenseoverskridende, organisert kriminalitet relatert til fiske- og fangstvirksomhet langs kysten. Dette har heller ikke departementet synliggjort. I dette lys blir den foreslåtte melderutinen for norske fiskere, som ikke har vært innom et tredjeland, et pålegg som vil ha manglende legitimitet. Pålegget ønskes innført for å oppfylle regelverk som ikke er tilpasset den situasjon en har langs norskekysten i dag, noe som vil være uheldig og sterkt beklagelig. Stortingets utenrikskomite har for øvrig påpekt at det er en klar forutsetning fra norsk side at det ved anvendelse av personkontrollreglene ikke legges hindringer i veien for utøvelse av vanlig næringsaktivitet.

Norges Fiskarlag krever derfor at dagens unntak for meldeplikten for fiskefartøy videreføres innenfor den nye grenseforordningen. Fiskarlaget vil be om et møte for å gjennomgå saken, både fra næringens og myndighetenes side, før departementet konkluderer i saken.

Med hilsen

NORGES FISKARLAG

Jan Birger Jørgensen

Erling Holmeset jr.

Kopi til: Fiskeri- og kystdepartementet
Stortingets næringskomite
Stortingets kommunal- og forvaltningskomite
Fiskeridirektoratet
Landstyreets medlemmer
Salgslaga